

Datum
2019-11-20
Vår referens
Malin Martelius
Sekreterare
malin.martelius@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Förslag om att inrätta Forum för demokrati och mänskliga rättigheter STK-2019-1340

Sammanfattning

I föreliggande ärende föreslås ett inrättande av ett Forum för demokrati och mänskliga rättigheter. Idén om Forum vilar på slutsatsen om att Malmös politiker har en stark vilja och behov av att över partigränserna, tillsammans och samtidigt, utbyta erfarenheter, kunskaper och åsikter med olika aktörer och medborgare i Malmö samt ett antagande om att dessa delar denna vilja och behov. Dialogutbytet kan röra grundläggande samhällsfrågor och problem med bäring på demokrati och mänskliga rättigheter samt sådant som hotar dessa grundläggande värden, såsom otrygghet, hat och hatbrott, rasism, diskriminering och våldsbejakande extremism.

Forum för demokrati och mänskliga rättigheter föreslås ersätta Råd för demokrati och trygghet (2015-512) som föreslås upphävas. Forum föreslås bestå av politiker från samtliga partier (sju) som är representerade i kommunfullmäktige, som ska träffas två gånger per år för att komma fram till vilka frågor som kan vara prioriterade att diskutera med ovan nämnda aktörer. Mellan mötena i Forum för demokrati och mänskliga rättigheter ska dessa aktörer och politikerna mötas för fördjupande samtal i Dialoggrupper. Dialoggrupperna påbörjas och avslutas kontinuerligt efter behov, ska dokumenteras och återkopplas till samtliga deltagande. Mål för detta arbete är en starkare stad med mer delaktighet, ökad trygghet och tillgänglighet, ökat valdeltagande samt ett minskat antal hatrelaterade brott. Forumet föreslås inrättas den 1 januari 2020.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige beslutar att inrätta Forum för demokrati och mänskliga rättigheter.
2. Kommunfullmäktige uppdrar åt varje parti som har representation i kommunfullmäktige att utse en ledamot till Forum för demokrati och mänskliga rättigheter.
3. Kommunfullmäktige upphäver sitt tidigare beslut om inrättande av Råd för demokrati och trygghet (STK 2015-512) samt dess stadgar (STK 2018-580).
4. Kommunfullmäktige justerar *Instruktion för kommunalråd i Malmö* med anledning av inrättandet av Forum för demokrati och mänskliga rättigheter samt upphävandet av Malmö stads råd för demokrati och trygghet.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse KSAU 191125 Förslag om att inrätta Forum för demokrati och

- mänskliga rättigheter
- Tjänsteskrivelse 170407 Översyn av dialogforums organisationsform
- Reglemente för Malmö stads råd för demokrati och trygghet - med fokus på grupper som är särskilt utsatta för hatbrott
- Bilaga 2. Agenda 2030 och MR
- Bilaga 1. Historik
- Bilaga 3. Förslag till ändring Instruktion för kommunalråd i Malmö - beslutad KF 181220
- Arvodesreglerna för förtroendevalda i Malmö stad gällande från den 1 januari 2019

Beslutsplanering

Kommunstyrelseberedningen 2019-11-13

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2019-11-25

Kommunstyrelsen 2019-12-04

Kommunfullmäktige 2019-12-19

Beslutet skickas till

Analys- och hållbarhetsavdelningen

Avdelningen för intern ledning och stöd

Ärendet

Bakgrund

Idén om ett Forum för demokrati och mänskliga rättigheter vilar på slutsatsen om att Malmös politiker har en stark vilja och ett behov av att utbyta erfarenheter, kunskaper och åsikter med aktörer och medborgare i Malmö, kring viktiga grundläggande samhällsfrågor och problem samt ett antagande om att dessa delar denna vilja och dessa behov.

Förslaget om att inrätta detta Forum har sin upprinnelse i tidigare satsningar och förslag inom området som ytterst handlar om demokrati och mänskliga rättigheter (Dialogforum och Råd för demokrati och trygghet). Dessa satsningar och förslag har varit viktiga på många sätt och bidragit till att politiker och olika aktörer i Malmö närmade sig varandra. Det har också funnits sådant som fungerat mindre bra samt vissa risker med tillvägagångssätt som föreslagits. För denna historik hänvisas till tjänsteskrivelsen och rapporten Översyn av Dialogforums organisationsform (STK-2015-512) samt till bilaga 1 i detta ärende. Föreliggande förslag överbryggar många svårigheter genom att

- Utse politiker från samtliga partier som är representerade i kommunfullmäktige
- Låta begreppet ”aktörer i Malmö” inkludera såväl strukturerade som mer ostrukturerade sammanslutningar för samtal genom Dialoggrupper
- Låta formen för såväl möten i Forumet som i Dialoggrupper vara informell
- Låta innehållet för mötena vara brett i sin ansats i att beröra och utveckla demokratin och de mänskliga rättigheterna i Malmö
- På ett strukturerat sätt återkoppla till de aktörer som deltagit i Dialoggrupper

Utvecklingen i en kommun står aldrig still och under första halvåret 2019 har behovet av att åter fundera på och formulera hur ett genuint, med hög trovärdighet, informellt och viktigt forum för dialog mellan politiker och malmöbor i olika konstellationer skulle kunna organiseras och startas, samtidigt som hänsyn tas till gjorda erfarenheter och konstaterade risker.

I kommunfullmäktiges budget för 2019 framhålls ”Ansvar för ett Malmö som håller ihop”. För att uppnå detta så är bland annat nyckelorden demokrati, delaktighet och trygghet viktiga hörnstenar. Frågor om jämlikhet, jämställdhet och antidiskriminering ska stå högt på agendan för att möjliggöra för malmöborna att känna sig trygga och ges lika rättigheter och möjligheter. Forumet möter, parallellt med många andra viktiga satsningar, upp en del av detta övergripande mål.

Förslag på inrättande av Forum för demokrati och mänskliga rättigheter

Förslaget innebär inrättande av ett Forum för demokrati och mänskliga rättigheter, där utsedda representanter för de partier som finns i kommunfullmäktige träffas och resonerar om vilka viktiga samhällsfrågor de skulle vilja ha andra aktörers syn och tankar på, inom Forums område. Syftet är att politikerna först träffas i dialog kring samhällsfrågor som rör demokrati och mänskliga rättigheter för att sedan alltså vända sig utåt i staden och inhämta relevanta aktörers uppfattning i frågorna. Aktörerna bjuds sedan in till i Dialoggrupper. Såväl Forum-mötena som mötena med andra aktörer, i form av Dialoggrupper, ska dokumenteras. Forum för demokrati och mänskliga rättigheter föreslås inrättas den 1 januari 2020.

Mål

Målen med Forumet är tydliga: en starkare stad med mer delaktighet, ökad trygghet och tillgänglighet, ökat valdeltagande samt ett minskat antal hatrelaterade brott, genom direkta, över partigränserna samlade och väl förberedda möten med stadens aktörer och medborgare.

Sammansättning

Forum för demokrati och mänskliga rättigheter ska vara sammansatt med sju politiker, en från varje parti som är representerat i kommunfullmäktige. Kommunalråd med beredningsansvar för demokrati och mänskliga rättigheter är sammankallande samt ordförande. Forumet ska till sin form vara av informell karaktär men med tydliga ramar och föreslås ha en mötesfrekvens om minst en gång per termin (två gånger per år). En tjänsteperson på stadskontoret ska utses som stöd i arbetet.

Arbetsätt och mötenas innehåll

Arbetsättet ska i huvudsak vara fokuserat på att skapa dialog med olika aktörer i Malmö kring de områden eller teman som ledamöterna i Forumet identifierar som prioriterade. En utmaning kan vara att formulera ”lagom” breda frågeställningar så att det blir tydligt vem som utifrån blir relevant att bjuda in för dialog.

Mötenas innehåll ska beröra demokrati och mänskliga rättigheter. Det kan handla om behov av att stärka den lokala demokratin, rättigheterna och civilsamhällets villkor men också om att tala om att förebygga eller motarbeta för staden som helhet oönskade händelser såsom otrygghet, våld, hat och hatbrott (övergripande rasism/er), diskriminering eller våldsbejakande extremism.

Det är viktigt att Forums arbete inte gör intrång på andras arenor inom kommunen, såsom till exempel arbetet inom andra nämnder och styrelser.

Förberedda möten

Även om mötena har för avsikt att vara av informell karaktär, behöver de förberedas så att tiden

blir så väl använd som möjligt. Arbetsgången efter ett Forum-möte, där en viktig fråga prioriterats och som politikerna vill ha andra aktörers syn på, kan vara att politikerna/stadskontorets tjänsteperson.

1. Kontakta en eller flera aktörer i Malmö för politikernas räkning och stämmer av om intresse även finns hos denna eller dessa att träffa stadens politiker i den fråga som Forum har prioriterat.
2. Förser ledamöterna i Forum med översiktlig information om den aktuella frågan.
3. Mötet hålls.
4. Minnesanteckningar sammanställs.
5. Återkoppling sker till de aktörer som Forum har träffat. Varje Forum-möte tar upp sådant som kommit fram i Dialoggrupperna och om ledamöterna menar att något i det som kommit fram, är en principiellt viktig fråga för staden och vilka åtgärder som då kan behöva vidtagas.

Dialoggrupper

För att stärka stadens arbete med demokrati och mänskliga rättigheter behövs många aktörers erfarenheter, synpunkter och engagemang. Tanken är att det ska bildas Dialoggrupper för fördjupning i olika frågor, mellan mötena i det politiska forumet. Dialogen är ett sätt av flera att möjliggöra uppdraget att vara tillgänglig för allmänheten och främja deltagande i det offentliga samtalet. Syftet med dialogen är att inhämta kunskap och förstå olika perspektiv och förutsätter ett ömsesidigt lyssnande mellan deltagarna/grupper av deltagare. Dialoggrupper uppstår och avslutas kontinuerligt utifrån behov. Politiker som är representerade i Forum växlar i sitt deltagande i Dialoggrupperna medan kommunalråd med beredningsansvar kommer att leda alla dialogerna.

Vid Dialoggruppernas sammankomster förs minnesanteckningar. Det som framkommer i dialogen kan ge förslag till nya initiativ som bidrar till utveckling inom det aktuella området.

Det är viktigt att arbetet i Dialoggrupperna sker på ”politisk nivå” för att inte överlappa andra initiativ, går till handling eller går förbi ärendehanteringsprocessen.

Aktörer

Med begreppet aktör avses grupper av malmöbor som strukturerat eller ”ostrukturerat” delar politikernas intresse för olika samhällsfrågor. Föreningar och trossamfund är exempel på strukturerade organisationer men även andra grupper är viktiga att tala med; boende i ett visst bostadsområde, en sammanslutning av malmöbor som slutit upp kring en för dem viktig fråga, ungdomarna på en fritidsgård eller liknande. Tanken med det är att frågan som politikerna vill belysa avgör vem som kan vara viktig att samtala med – och det är därför avgörande att inte begränsa dessa parter till strukturerade sammanslutningar, för att inte på förhand exkludera malmöbornas möjligheter att bidra till stadens utveckling. Det innebär också att inte väja för vilja samtala med aktörer vars synpunkter kan vara kontroversiella.

Förhållande till liknande samarbeten

Dialoggrupperna ska inte ta över arbetet från grupperingar som redan idag har en strukturerad form av dialog med politiker och/eller annan samverkansstruktur. Det kommer inte att fattas beslut vid sammankomsterna, utan det som ska uppnås är att skapa en bättre kontaktyta för dialog om sådant som är viktigt för såväl politiker och olika aktörer i Malmö.

Kommunikation och säkerhet

En FAQ ska tas fram. Media deltar inte vid mötena men är välkomna efteråt. En riskanalys ska göras huruvida det finns säkerhetsaspekter att beakta, för ledamöterna och representanterna för civilsamhället samt hur eventuella antidemokratiska yttringar som kan uppstå under mötena ska hanteras.

Förhållningssätt

Det finns några grundläggande regler för dialogmötesdeltagarna som är viktiga för alla att följa:

- Vi vill arbeta för att Malmö ska vara en stark och trygg stad för alla.
- Vi förstår att det som vi för fram som rättigheter, även gäller dem som tycker olika
- Vi anser att alla människor är lika mycket värda.
- Vi tycker att det finns frågor i samhället som vi behöver bli bättre på och att ingen kan göra allt själv.
- Vi kan tänka oss att samarbeta med aktörer som delar ovanstående tankar, även om vi är olika på väldigt många andra sätt.

Uppföljning

Forumets första års erfarenheter ska följas upp extra noggrant. Förslag till justeringar rörande forumets arbetssätt tas upp kontinuerligt och nödvändiga förändringar genomförs i samråd. Såväl de aktörer som varit med i Dialoggrupper som politikerna ska tillfrågas om sina upplevelser av mötena.

Ekonomi

Förslaget innebär kostnader för ersättning till politikerna som deltar i Forum för demokrati och mänskliga rättigheter samt Dialoggrupper som föreslås tas ur kommunstyrelsens verksamhetsbudget. Sammanträdesarvoden och reseersättning utgår till ledamöter enligt gällande bestämmelser för förtroendevalda i Malmö stad (Arvodesreglerna för förtroendevalda i Malmö stad, 190101). Stadskontoret ansvarar för att tjänsteperson finns att tillgå som resurs och stöd i arbetet.

Ansvariga

Heléne Norberg Direktör

Eva Marie Tancred Utvecklingssekreterare

Andreas Norbrant Stadsdirektör